

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvie Šiškeové a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **J. Š.**, zastoupeného Mgr. Petrou Macounovou, advokátkou se sídlem Tovaryšský vrch 1358/3, Liberec, proti žalovanému: **Krajský úřad Libereckého kraje**, se sídlem U Jezu 642/2a, Liberec, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2019, č. j. OD 754/19-2/67.1/19175/ŠN, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 29. 5. 2020, č. j. 73 A 7/2019 – 33,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení a vymezení sporu

[1] Městský úřad Železný Brod uznal rozhodnutím ze dne 18. 6. 2019, č. j. OD-7926/2019-HUSR, žalobce vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) ve spojení s § 53 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). Přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 15. 4. 2019 v 13:40 hod. v Železném Brodě na Malém náměstí u č. p. X ve směru k parkovišti Husova stál jako řidič motorového vozidla VW Golf částí tohoto vozidla na chodníku. Městský úřad za tento přestupek žalobci uložil pokutu ve výši 1 500 Kč a povinnost nahradit náklady správního řízení. Žalobcovo odvolání žalovaný zamítl rozhodnutím uvedeným v návěti.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem – pobočce v Liberci. Popíral, že by se svým vozidlem stál na chodníku, neboť plochu, na které motorové vozidlo zaparkoval, nelze za chodník považovat. Zpochybňoval také naplnění materiální stránky přestupku. Krajský soud jeho námitky neshledal důvodnými a žalobu v návěti označeným rozsudkem zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Hlavní kasační námitky směřoval stejně jako v žalobě k posouzení plochy, na které stěžovatel stál se svým motorovým vozidlem. Stěžovatel se svými argumenty snažil zpochybnit, že se v případě sporné plochy jednalo o chodník. Stěžovatel rozporoval také naplnění materiální stránky přestupku.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své rozhodnutí a vyjádření k žalobě a ztotožnil se se závěry krajského soudu.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti převážně opakuje svá tvrzení ze soudního i správního řízení, která dále rozvedl. Podstata sporu spočívá v tom, zda stěžovatel v místě a čase vymezeném v napadeném rozhodnutí částí svého vozidla stál na chodníku, čímž se dopustil přestupku podle níže citovaných ustanovení.

[7] Podle § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu *„[j]iní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí chodníku nebo stezky pro chodce užívat, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak.“*

[8] Podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu se fyzická osoba dopustí přestupku *„jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona“.*

[9] Jak již uvedl krajský soud, v nynější právní úpravě není pojem „chodník“ definován. Krajský soud i stěžovatel na podporu svých argumentů odkazovali na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 As 48/2008 – 58, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že se přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu na pozemních komunikacích dopustí i ten, kdo zaparkoval vozidlo na chodník. Ve správním řízení však musí být postaveno najisto, že se o chodník jedná, přičemž toto důkazní břemeno nese správní orgán. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 As 333/2017 – 31, je pro určení, zda se v konkrétním případě jedná o chodník, rozhodující pouze faktický stav na místě.

[10] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 9. 2013, č. j. 1 As 76/2013 – 27, *„[t]ak jako není v zákoně o silničním provozu definován pojem chodec, vozidlo či keřžovatka, je nutné rovněž výraz chodník chápat shodně jako v běžném životě: chodníkem bude část ulice nebo silnice určená pro pěší zřetelně oddělená od ostatní komunikace (zpravidla zvýšeným obrubníkem), která často lemuje zástavbu, resp. oplocení pozemku, na straně jedné a ostatní komunikaci na straně druhé.“* Účelem chodníku je poskytnout prostor pro bezpečný pohyb pěších účastníků dopravního provozu a již ze samotného slova „chodník“ vyplývá, že taková část komunikace slouží výhradně k chůzi. Jak Nejvyšší správní soud dále uvedl

pokračování

v citovaném rozsudku č. j. 1 As 76/2013 – 27, „[v] případě, že by zákonem používaný výraz měl v běžné mluvě více významů a pokud by ohledně podřazení určitého skutkového děje (stavu) pod pojem užívaný zákonem přetrvávaly pochybnosti, nebylo by možné pachatele přestupku v souladu se zásadou *in dubio pro reo* postihnout. Takové okolnosti však v projednávaném případě nenastaly.“ Tyto závěry lze vztáhnout i na zde posuzovanou věc.

[11] Podle stěžovatele krajský soud pochybil tím, že neprovedl důkazy jeho fotografiemi a výpověďmi jím navrhovaných svědků, neboť jinak by dospěl k závěru, že se průměrnému účastníku silničního provozu sporná plocha jako chodník nejeví. Krajský soud však stěžovateli v bodě 13 a 14 rozsudku dostatečně vysvětlil, proč tyto důkazní návrhy neprovede. Uvedl, že fotografie obsažené ve správním spisu přesvědčivě prokazují skutkový stav a navíc z vyjádření označených osob mělo vyplynout posouzení povahy sporné plochy. V této souvislosti Nejvyšší správní soud připomíná zásadu volného hodnocení důkazů, podle níž soud není povinen provést veškeré navržené důkazy. Zároveň však platí, že pokud soud důkaznímu návrhu nevyhoví, musí takový postup přesvědčivě odůvodnit (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89, nebo ze dne 9. 11. 2006, č. j. 1 Azs 218/2004 – 89). Krajský soud odůvodnil neprovedení stěžovatelem navrhovaných důkazů tak, že této povinnosti dostál.

[12] Krajský soud v rozsudku zhodnotil, že z fotodokumentace obsažené ve správním spisu vyplývá, že stěžovatel stál v Železném Brodě na Malém náměstí před domem č. p. X ve směru k parkovišti Husova částí svého motorového vozidla na ploše vyskládané dlažebními kostkami. Na uvedeném místě není chodník od ostatní komunikace oddělen vyvýšením, pouze ležatým obrubníkem vyskládaným z dlouhých dlažebních kostek, jiných, než jsou drobné kostky tvořící chodník. Chodník na jedné straně přiléhá k budově, za obrubníkem směrem od zástavby je ostatní komunikace určená k projíždění vozidel (jedná se o vyasfaltovaný jízdní pruh). Odlišná struktura dlažby v místě zastavení vozidla, ohraničená obrubníkem lemujícím vozovku, byť zasazeným pouze v úrovni okolní dlažby, musela stěžovateli signalizovat, že parkuje na chodníku. Není pochyb o tom, že různorodá dlažba a její uspořádání na sporné ploše byly vysvětlitelné právě odlišným funkčním využitím chodníku a ostatní komunikace. V místě samém je tedy viditelné, která část komunikace je určena pro pěší a na které je umožněn silniční provoz. Nejvyšší správní soud má za to, že z fotografií, které jsou obsahem správního spisu, je na první pohled zřejmé, že plocha, na které stěžovatel se svým vozidlem stál, je chodník a nikoliv pozemní komunikace.

[13] Krajský soud dále podle stěžovatele nebral vůbec v úvahu historické řešení sporné plochy, neboť v minulosti se na tomto místě parkovat mohlo a neposoudil toto místo v kontextu celé plochy náměstí a míst, kde je stání vozidel povoleno a kde nikoliv (v rámci dotčeného náměstí se vyskytují stejně vydlážděné plochy a je povoleno na nich stát). Podle Nejvyššího správního soudu však krajský soud tato hlediska v potaz brát nemusel, neboť pro to, zda se stěžovatel dopustil přestupku, je rozhodný stav v době a místě jeho spáchání.

[14] Stěžovatel nesouhlasil ani s argumentem krajského soudu, že sporné místo svým tvarem (trojúhelník) neodpovídá parkovacímu pásu pro vozidlo obdélníkového tvaru. Krajský soud podle něj opomenul podrobit tvar hodnocení z hlediska jednostopých motorových vozidel, která by se na spornou plochu bezezbytku vešla, aniž by zasahovala do křižovatky. Ani tento argument však není způsobilý zpochybnit závěr o tom, že se v daném případě jednalo o chodník, na němž nebylo povoleno stání motorových vozidel. Z fotografií místa ve správním spisu lze seznat, že tvar sporné plochy je atypický – směrem k mostku se zužuje a jejím středem vede linie tvořená podlouhlými obrubníkovými dlažebními kostkami. Vizualně má tedy část, která je přilehlá k jízdnímu pruhu, opravdu tvar trojúhelníku. Ze správního spisu (konkrétně

z dokumentace stavby k „*Opravě a rozšíření chodníku před domy čp. X a čp. X na Malém náměstí v Železném Brodě*“) však plyne, že chodník byl upraven právě tak, aby byl širší a v rámci prostorových možností náměstí poskytoval více prostoru pro bezpečný pohyb chodců. U mostku je chodník zúžen proto, aby navazoval na lávku pro pěší a zároveň nezasahoval do jízdního pruhu a nezamezil tak průjezdu vozidel z mostku.

[15] Stěžovatel argumentoval také vítězným architektonickým návrhem, který údajně zamýšlel plochu využít jako venkovní posezení přilehlé kavárny, ke svému tvrzení však neoznačil ani nepředložil žádný důkaz. Z toho, že na dané ploše není umístěno venkovní posezení, nelze podle Nejvyššího správního soudu usuzovat, že se jedná o plochu určenou ke stání motorových vozidel. Přílehavě k posledním dvěma argumentům stěžovatele krajský soud odkázal i na rozsudek prvorepublikového Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 1930, administrativní rozhodnutí č. 8721/1930, který zmiňoval i nynější Nejvyšší správní soud v již citovaném rozsudku č. j. 2 As 48/2008 – 58 a ze kterého plyne, že pro „*kvalifikaci pruhu ulice jako chodníku je bez významu jeho šířka, stejně jako okolnost, ... že chodník vedle vlastního svého určení slouží obyčejně také k odvrácení srážkových vod od domů a k odvádění jich do uličních kanálů.*“.

[16] Stěžovatel také namítal, že sporná plocha není označena žádnou dopravní značkou typu zákaz zastavení. Již ze samotného ustanovení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu však vyplývá, že chodník slouží výhradně pěším a jiní účastníci provozu jej zpravidla – pokud dopravní značení neurčí jinak – využívat nesmí. Bylo by nadbytečné toto obecné pravidlo potvrzovat umístěním dopravních značek (na rozdíl např. od situace, kdy je část chodníku vymezena jako cyklostezka, to však není tento případ).

[17] Krajský soud podle stěžovatele nesprávně dovodil, že pokud místo není parkovacím stáním, pak musí být chodníkem. To však není správná dedukce, neboť krajský soud dospěl k závěru, že v tomto případě se jedná o chodník, z čehož pak dále plyne, že na takové ploše je bez dalšího zakázáno stání motorových vozidel.

[18] Stěžovatel dále uvedl, že vozidlo nemusí stát pouze v parkovacích pruzích, ale může stát i na jiné ploše, pokud nejde o chodník a pokud tím neporušuje další pravidla silničního provozu. Vzhledem k závěru, že se v daném případě jednalo o chodník, není ani tento argument na místě.

[19] Stěžovatel rovněž zopakoval své tvrzení, že chodník nebyl zhotoven v souladu s vyhláškou č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb ani v souladu s normou ČSN 736110, neboť v místě chybí prvky pro slabozraké a prostor pro ně není bezpečný. Hodnocení, zda je chodník zhotoven v souladu se stavebně-technickými předpisy, však není předmětem tohoto řízení. I kdyby byly obavy stěžovatele důvodné, nemá to vliv na posouzení přestupkového jednání stěžovatele.

[20] Podle stěžovatele postačovalo, že měl za to, že sporné místo není chodník a že neporušuje pravidla silničního provozu. Stěžovatel nesouhlasí s krajským soudem, že podle způsobu, jakým vozidlo zaparkoval, si musel být vědom toho, že se jedná o chodník. Stěžovatel totiž vozidlo zaparkoval právě tak, aby byl co nejdále od křižovatky a nezasahoval tak do silničního provozu, jeho vozidlo tedy netvořilo překážku bezpečnosti a plynulosti pěšího provozu podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona o silničním provozu. Ani tato námitka není důvodná, neboť přestupku se fyzická osoba může dopustit i z nedbalosti nevědomé podle § 15 odst. 3 písm. b) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Stěžovatel tedy měl a mohl vědět, že se dopouští přestupkového jednání tím, že jeho motorové vozidlo stálo na chodníku.

pokračování

[21] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem také ohledně vypořádání námítky, že ve stěžovatelské případě nebyla naplněna materiální stránka přestupku. Krajský soud odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2016, č. j. 1 As 237/2015 – 31, který je na tuto věc přílehavější než obecnější judikatura, kterou zmiňoval stěžovatel. Nejvyšší správní soud se v něm totiž věnoval stejnému dopravnímu přestupku – stání motorového vozidla na chodníku – a ohledně naplnění materiální stránky přestupku vyslovil, že: „*Materiální znak obrožovacího správního deliktu spočívající ve společenské škodlivosti je naplněn již samotným vytvořením potenciálně nebezpečné situace, aniž by muselo dojít ke konkrétním škodlivým důsledkům. Součástí skutkové podstaty obrožovacích deliktů totiž není následek v podobě zasažení do zákonem chráněných zájmů, nýbrž postačí pouhé jejich obrožení. (...) Proto je na místě trestat i stání na chodníku obrožující výkon práva chodců pohybovat se po chodníku, i když se zrovna v daném místě a v daný čas nemíjel dětský kočárek s invalidním vozíkem.*“

[22] Nejvyšší správní soud uzavírá, že se stěžovatel dopustil přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 53 odst. 2 téhož zákona tím, že se svým vozidlem stál na chodníku, o čemž měl a mohl vědět. Žádný ze stěžovatelských argumentů nezpochybnil správné závěry krajského soudu ani žalovaného. Krajský soud postupoval správně, pokud žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou [§ 110 odst. 1 věta poslední zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)].

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu